

Inhoudsopgave

Voorwoord	
Inleiding.....	
Filippenzen 1	
1.1 Adressant, geadresseerden, zegen	
1.2 Paulus' dankgebeden	
1.3 Paulus' gebed voor overvloedige liefde	
1.4 Paulus' leven is Christus	
1.5 Paulus' verlangen en zijn tweestrijd.....	
1.6 Oproep tot eensgezindheid en standvastigheid	
Filippenzen 2	
2.1 Christus' gezindheid als richtlijn.....	
2.2 Rehabilitatie en verhoging van Christus	
2.3 Werkzaam geloof	
2.4 Lichten der wereld	
2.5 Paulus' kind Timotheüs	
2.6 Paulus' medestrijder Epafroditus.....	
Filippenzen 3	
3.1 Paulus waarschuwt voor Judaïsten	
3.2 Paulus 'roemt' in het vlees	
3.3 Winst blijkt verlies, ja zeer schadelijk, te zijn.....	
3.4 Paulus gaat voor 'goud'	
3.5 Waardig en onwaardig wandelen	
3.6 Hemelburgers op aarde.....	
Filippenzen 4	

- 4.1 Vaststaan en eensgezind zijn
- 4.2 Blijdschap en onbezorgdheid.....
- 4.3 Het goede (be)denken.....
- 4.4 Paulus' blijdschap en Christus' kracht
- 4.5 De Filippenzen delen in Paulus' verdrukking
- 4.6 Paulus' God is Yehovah Yireh.....

Voorwoord

Deze Bijbelstudies bij de Filippenzenbrief zijn uitgegeven om iedereen die een beetje thuis is in de Bijbel, te helpen zich verder te ontwikkelen. Het gaat daarbij om geloofsverdieping. Het is een vers-voor-vers-verklaring, die aan het denken moet zetten. Deze studie is ook geschikt voor gebruik in Bijbelstudiegroepen en huiskringen. Er zijn per paragraaf vragen ter overdenking en bespreking toegevoegd.

Er wordt niet naar allerlei historische of theologische details verwezen. Dit boek gaat, rechthoekig rechtaan, van vers naar vers, zonder slalomend van de ene naar de andere exegeet te gaan. In strikte zin is het geen commentaar.

Vanzelfsprekend is er wel sprake van theologie en exegese, maar dan meer in de zin dat de auteur zelf jarenlang leesmateriaal en levenservaring, in hoofd en hart, heeft verzameld als bron van kennis.

De inzet is, dat iedere 'student' van de Bijbel, dit boek moet kunnen lezen. De directe inhoud, van dat wat in de Filippenzenbrief naar voren komt, staat centraal. En niet zozeer wát en wélke theologen na Paulus over de teksten hebben gezegd. Daarom ontbreekt een notenapparaat en een bibliografie. Hopelijk vergroten de beperkingen van deze studie de leesbaarheid van dit boek.

Deze Bijbelstudies willen niet strikt wetenschappelijk, maar ook zeker niet onwetenschappelijk zijn. Zij willen te denken

geven. Want de auteur heeft in een gelovige omgang met de God van de Schrift, zijn weg door de Filippenzenbrief willen vinden. Opdat mensen erdoor veranderd worden.

Ik wil in dit voorwoord mijn vrouw bedanken, die mij de tijd en gelegenheid heeft gegeven om aan deze studie te werken. Door haar positief-kritische opmerkingen heeft zij een bijdrage geleverd aan het geheel. Uiteraard is de schrijver zelf verantwoordelijk voor het eindresultaat.

Koert Koster

Inleiding

Paulus speelt open kaart, vertelt wie hij was en wie hij geworden is door Gods genade. Hij is een apostel van Jezus Christus door de wil van God. Timotheüs, zijn medereiziger, is evenals hij een dienstknecht van God.

Door de wil van God is hij geroepen op de weg naar Damascus. Alles wat hij zogenaamd voor God deed, was niet goed. Hij was trouw ten opzichte van de wet (van de Farizeeërs) in alle diverse aspecten. Hij diende echter niet de God van genade (Fil.3). Na zijn bekering diende hij de levende God, Jezus Christus, zelfs tot in de dood.

Filippi is de hoofdstad van Macedonië, terwijl Macedonië een Romeinse kolonie is (Hand.16:12). Nota bene: Europa! De inwoners bezaten het 'Italiaanse recht' op Romeins burgerschap (Fil.1:27, 3:20). Paulus heeft gedroomd dat hij een man aan de kust zag staan die riep: 'Kom over en help ons!' Daarop reisde Paulus onder leiding van de Heilige Geest naar de overkant, waarna onder zware omstandigheden de eerste Europese kerk werd gebouwd.

De brief aan de Filippenzen is één van Paulus' gevangenisbrieven. Het was Paulus' eerste gevangenschap in Rome, waarbij hij niet zeker was of hij die zou overleven (Hand.28:30). Maar zelfs in de gevangenis is hij een blijde en tevreden dienstknecht van zijn Heiland. Uiterlijk gebonden door Nero's ketenen, innerlijk vrij in Christus. Hij is het grote *voorbeeld van vreugde (in zijn Heer)* tijdens lijden in de gevangenis van Filippi zelf. Daar zong hij geestelijke liederen

met zijn medewerker Silas (Hand.16). Zo 'bewees' hij zich als een goed voorbeeld voor de christenen te Filippi te midden van barre omstandigheden. Wat hij zei, leefde hij uit: 'Verblijd u in de Heer te allen tijde, opnieuw zeg ik tegen u: verblijd u' (Fil.4:4). De sleutelwoorden van deze brief zijn: verblijd u, geest, gemoed en gevoel(en). Het gaat erom dat Christus vorm aanneemt in het leven van een christen. Het sleutelvers van deze brief is dan ook: 'Het leven is mij Christus en het sterven is mij winst' (Fil.1:21).

Paulus schrijft deze *'brief van blijdschap en dankbaarheid'* aan de gelovigen te Filippi om hen door middel van de 'bode' Epafroditus die hun gift gebracht had, te bedanken voor hun liefdes-gaven (Fil.4:10-18; 2:25-30). Ook maakt hij van de gelegenheid gebruik om andere zaken aan te kaarten. Want hoewel de leer gezond is, is de praktijk niet op zijn best. Er is geen harmonie, want de gemeente lijkt verdeeld te zijn in verschillende groepen (Fil.4). Ook is er het dreigend gevaar van Judaïsten, die de gemeente lijken te verzoeken (Fil.3, Hand.16).

Filippenzen 1

1.1 Adressant, geadresseerden, zegen

(vers 1) Paulus beroept zich in deze brief niet op apostolisch gezag. Waarschijnlijk heeft dat te maken met het feit dat deze brief met veel liefde en dankbaarheid geschreven is en niet vanuit een houding van autoriteit en gezag. Hij stelt zich daarom op één lijn met Timotheüs en noemt zich met hem een dienstknecht van Jezus Christus. Terwijl Timotheüs waarschijnlijk tot geloof is gekomen tijdens de eerste zendingsreis van Paulus. Samen zijn ze dienstknechten van Degene die de volmaakte Dienstknecht of Slaaf van God was (Fil.2:5-9). Ze zijn verlost en daarmee 'eigendom' van hun Heer en Héme toegewijd (vgl. Gal.6:17). Zo zijn ze heilig gemaakt door genade. Ook al beroept Paulus zich niet op eigen gezag als apostel, hij wijst wel op de glorieuze positie van de Mens in de hemel: Christus Jezus, de Gezalfde en Opgestane.

Paulus schrijft aan de christenen op aarde en wel specifiek zij die samenkomen tot de naam van de Here Jezus te Filippi. Samen vormen zij de lokale gemeente. Deze plaatselijke gemeente moeten we onderscheiden van de Gemeente van Christus. De Gemeente van Christus is Zijn lichaam, Zijn bruidegom, die perfect is, waartoe enkel ware Christgelovigen behoren. Zij verkeren in een positie zonder enig gevaar voor scheiding of besmetting door valse leer. De reden van deze

volmaakte staat is het feit dat Christus de Bouwmeester van deze Gemeente is (Matth.16:18).

Ook al is de lokale gemeente te Filippi niet volmaakt, zij is wel goed georganiseerd. Er is geen sprake van een hiërarchie of anarchie. De gemeente bestaat namelijk uit heiligen, mét opzieners en diakenen. Deze opzieners worden ook wel leiders of oudsten genoemd. De diakenen zijn (be)dienaars van de gemeente. Dat kan gaan om materiële en seculiere, maar ook om geestelijke zaken.

(vers 2) De christenen te Filippi moeten het hebben van de genade en vrede van God. Paulus wenst hen die toe (vgl. Ef.2:16-17). Hij noemt daarbij de Vader en de Zoon én plaatst hen op hetzelfde niveau. Zij zijn beiden de oorsprong en bron van de *genade en vrede*. Deze God is zowel de *God der genade* (1 Petr.5:10) als de *God des vredes* (Fil.4:9).

~ **Gespreksvraag 1:** *Vandaag de dag bestuderen wij de brief van Paulus aan de Filippenzen nog steeds. Blijkbaar heeft deze brief ons ook wat te zeggen. Waarom eigenlijk? Kunnen we zeggen dat deze brief eveneens aan ons geadresseerd is? Waarom wel, waarom niet? (vgl. o.a. vers 1; 2Tim.3:16,17)*

1.2 Paulus' dankgebeden

(vers 3) Paulus is vervuld van dankbaarheid in zijn hart als hij terugdenkt aan ervaringen die hij opdeed met de gelovigen te Filippi (vgl. Fil.4:19). Hij dankt God als hem deze kostbare herinneringen te binnen schieten.

(vers 4) Hij gedenkt hen ook (altijd) in zijn gebeden en komt voor hen op bij God. Dat doet hij met blijdschap in zijn hart. En terwijl hij van God vraagt, dankt en zegt hij.

(vers 5) De reden van Paulus' dankbaarheid is hun gemeenschap of partnerschap in het evangelie. Dit zal ongetwijfeld te maken hebben met hun royale gift, maar ook met hun volharding. Ze steunden Paulus te midden van slechte omstandigheden in zijn werk in het evangelie. Ze verkondigden het evangelie.

(vers 6) Bij het vertrouwen dat Paulus uitspreekt in het volbrengen van het goede werk van de gelovigen te Filippi, is Christus Zelf de basis (vgl. Fil.1:25, 2:24). Het verleden blijkt een realiteit in het heden. Voor de voleinding van dit goede werk in de toekomst, vertrouwt Paulus op de Here Jezus en Zijn verschijning. Dit Goddelijke werk dat manifest wordt in het leven van de christenen te Filippi is het resultaat van hun redding (vgl. ook Tit.3:5). De voltooiing daarvan is het laatste aspect van die redding (vgl. Fil.3:21, Rom.8:23). Op de dag van Christus' verschijning (vers 10) zal het loon en de zegen voor de gelovigen zichtbaar worden. Deze dag is anders dan de 'dag des Heren' die gepaard gaat met oordeel.

(vers 7) Paulus ervaart een band van wederzijds vertrouwen en trouw. Daarom sluit hij hen allen in zijn hart, zonder enig onderscheid of voorbehoud te maken. Ze zijn namelijk zijn geestelijke kinderen, evenals Timotheüs. Ze zijn al die tijd deelnemers in de genade geweest. Zowel ter verdediging van zijn boodschap, als in de bevestiging daarvan als resultaat van die verdediging. Zij zijn Paulus' *partners in het verbond* geworden. Daarbij betreft het de (voortdurende en dragende) genade die Paulus in staat stelt om zijn ketenen van gevangenschap te dragen en om het evangelie uit te dragen (Fil.1:29).

(vers 8) Vervolgens laat Paulus het diepste verlangen van zijn hart zien: hij begeert intens om hen te zien. God is daarbij zijn Getuige. En is Hij niet de beste Getuige? Hij Die de harten kent en doorgrondt? Paulus drukt zich daarbij uitermate sterk uit. Hij vergelijkt zijn vurige verlangen namelijk met de innerlijke affectie of de compassie van de Here Jezus Zelf. Hij draagt het gevoel en de gezindheid van Christus met zich mee (vgl. 2 Kor.7:15; Luk.1:78).

~ **Gespreksvraag 2:** *Paulus is blij als hij terugdenkt aan zijn ervaringen met de gelovigen te Filippi. Welke redenen noemt hij voor zijn blijdschap? (vgl. 5-7)*

~ **Gespreksvraag 3:** *Als jij terugdenkt aan ontmoetingen en ervaringen met medechristenen, word jij dan ook blij? Welke voorbeelden kun jij noemen?*

1.3 Paulus' gebed voor overvloedige liefde

(vers 9) Daarna beschrijft Paulus de inhoud van zijn gebed. Een gebed dat hij doet als een verzoek aan God. Hij wil dat de liefde, die ze als christenen overigens al tonen, nog meer zal toenemen. Verder bidt hij voor een toename van kennis. Het gaat hem om een volledige hartskennis die waarachtig is. Deze kennis gaat gepaard met inzicht en Geestelijk onderscheidingsvermogen. Zo kan vervolgens de wil beïnvloed en gestuurd worden.

(vers 10) Het is Paulus te doen om een 'Geestelijke antenne' die de christenen fijngevoelig maakt, zodat ze de juiste keuzes kunnen maken. Dat helpt hen om goed van kwaad te onderscheiden en het beste te kiezen. Het gaat daarbij om een *oprechtheid en onberispelijkheid* die de warmte en het licht van de Zon kunnen verdragen. Juist wat hun innerlijk leven betreft. Puur en ongemengd. Met de afwezigheid van onzuivere motieven (vers 15,16). Paulus doet er nog een schepje bovenop. Hij vraagt of ze willen leven *zonder oorzaak te zijn van aanstoot*. Dat wil zeggen: ze moeten niemand moedwillig laten struikelen.

(vers 11) De consequentie van die 'Geestelijke levenshouding' is het voortbrengen van Geestelijke vrucht. Ze zijn nu vol van Christus. En dat is te zien. De vrucht van de Geest is onder andere *praktische rechtvaardigheid* (vers 22, 4:17). Maar wel dóór Jezus Christus. Terwijl het eerder ging om hún positie in Christus Jezus (vers 1), is het nu: Jezus Christus *in hen* (vers 11). En dat niet alleen: het is een openbaring van *Zijn kracht!*

In het gedeelte daarna (vers 12-20) wil Paulus duidelijk maken welke redenen er zijn om de vreugde van het geloof te beleven. Speciaal vraagt hij aandacht voor de blijdschap die ervaren wordt door de prediking van het evangelie.

~ **Gespreksvraag 4:** *Waarom is het gebed van Paulus voor 'nog meer liefde' geen overbodig gebed? (vgl. vers 9) Kunnen we ooit genoeg liefhebben? Vertel...*

~ **Gespreksvraag 5:** *Ken jij christenen in jouw omgeving die een 'Geestelijke antenne' hebben en een 'Geestelijke levenshouding' laten zien? Zo ja, waarin blinken ze uit? Zo nee, hoe zou dat komen? (vgl. vers 10,11)*

1.4 Paulus' leven is Christus

(vers 12) Hij schrijft de gelovigen dat zijn gevangenschap niet voor niets is. Integendeel, zijn ketenen vormen *een onlosmakelijke schakel* in de verspreiding van het evangelie. Paulus is als gevangene een *wegbereider* of een *baanbreker* voor het evangelie. Dát is het Goddelijk ironische! Dát moeten zijn 'broers en zussen' goed tot zich door laten dringen. Hij benadrukt de intieme relatie die hij met hen heeft, ook al zit hij in de gevangenis te Rome. Er is Geestelijke nabijheid.

(vers 13) Paulus' banden zijn '*banden in Christus*'. Hij is een gevangene '*om Jezus' wil*' en niet in de eerste plaats een gevangene *van Rome*. Nee, hij is een *ambassadeur van Christus*. Zo is hij gezant en apostel (vgl. Ef.6:19-20). Hij verblijft in het 'Pretorium', oftewel in het gerechtsgebouw of het hoofdkwartier van de keizer. Samen met andere christenen die in dienst zijn van keizer Nero, en diens 'hofhouding' vormen (4:22).

(vers 14) Vanwege Paulus' gevangenschap om Christus' wil, hebben de meeste broers en zussen hun vertrouwen op God gesteld en de moed gevat om het evangelie nog vrijmoediger te verkondigen. Paulus is hun grote voorbeeld van blijmoedigheid en moed om te getuigen te midden van zeer zware omstandigheden. Daarom konden zij hun verantwoordelijkheid ook nemen.

(vers 15) Van de *meesten* die het evangelie verkondigen (vers 14), zijn er *enkelen* die dat doen met verkeerde motieven. Het gaat hier niet om de Judaïsten (vgl.3:2), want die prediken Christus niet. Paulus doelt hier op jaloerse christenen. Zij zijn valse herauten. Want zij verkondigen Christus met een houding van afgunst en vijandschap. Daarmee doen ze anderen bewust tekort. *Anderen* te midden van de gemeente te Filippi verkondigen Christus wél met goede bedoelingen. Hun motivatie en wil zijn beide wél positief. Zij zijn Paulus en andere gelovigen goedgunstig gezind en doen het uit liefde.

(vers 16/17) De *laatsten* (vers 15) tonen door hun levenspraktijk een diepe affectie voor Paulus, daar het tot hen is doorgedrongen dat Paulus de taak heeft om het evangelie te Rome te verdedigen en zich zó te onderscheiden van de rest. In die positie is hij als het ware *aangesteld* door de hemelse Hofhouding (vgl.Luk.2:34). In navolging van Paulus verkondigen de 'zuivere' christenen Christus te Filippi. De *eersten* (vers 15) verkondigen *het goede*, namelijk de goede boodschap, met *verkeerde motieven*. Er is daarom sprake van een morele contradictie, . dat wil zeggen een immense kloof tussen het karakter van hun motieven en het onderwerp van hun prediking. Zij willen zich laten gelden ten koste van de apostel Paulus met de uitdrukkelijke bedoeling extra lijden aan zijn gevangenschap toe te voegen. Om zo het leven nog zwaarder te maken dan het al is.

(vers 18) De grote vraag voor Paulus is of hij er rouwig om moet zijn dat de gemeente te Filippi verdeeld wordt door

tegenstrijdige belangen en motieven. Het antwoord lijkt onverschillig: 'Wat doet het er eigenlijk toe? Goede motieven of niet, als Christus maar gepredikt wordt. Het gaat om Hém. Dat is het doel dat ik voor ogen houd. Wat betekent deze aandoening nog (voor mij, Paulus) als Christus gepredikt wordt?' Ook al wordt de Naam van Christus gebruikt als een façade voor egoïstische motieven, dan nog kan Paulus voortdurend verblijd zijn. Blijkbaar zijn valse of oprechte motieven niet doorslaggevend voor Paulus' bediening, hoewel God ze wel ziet en meetelt bij een eindoordeel voor de rechterstoel van Christus. Paulus bemoedigt de gelovigen te Filippi door, hoe dan ook, 'positief te kijken en te denken'. Zijn oproep is deze hele brief door: *'Ik verblijd mij, verblijden jullie je ook (met mij)?!'*

(vers 19) De reden van deze blijdschap is dat de voortgang van het evangelie zal leiden tot Paulus' redding. We moeten daarbij niet denken aan redding van de ziel of iets dergelijks, maar aan 'geestelijke gezondheid' (vgl. Hand.27:34) die gekoppeld wordt aan het 'gered worden van het beschaamd staan' (vers 20, vgl. ook Rom.1:16). Dit is mogelijk door de (morele) steun van het gebed van de christenen te Filippi samen met de bijstand van de Geest van Jezus Christus (vgl.2Kor.1:11).

(vers 20) Wat Paulus betreft, gaat het in alles wat hem overkomt om de eer en heerlijkheid van Christus. Dáár is het hem ten diepste om te doen bij alles wat hem overkomt. Dat is zijn oprechte verlangen en verwachting. Deze hoop is gerelateerd aan de toekomst, die hij met vertrouwen

tegemoet mag zien (vgl. Rom.8:24). Paulus hoeft zich nergens voor te schamen, hoe beroerd zaken er menselijkerwijs ook voor hem uitzien. Daarom is zijn wens om vrijmoedigheid te hebben om 'er te staan' en zijn mond open te doen als verbondsgetuige en slaaf van Jezus Christus (Rom.1:16). Zelfs als hij geroepen zal worden om in het openbaar voor de keizer te verschijnen. Mocht dat zijn einde inluiden, dan zij dat zo. Als Christus maar door zijn dood verheerlijkt wordt. De glorie van zijn Heer is zijn ambitie en grondmotief.

(vers 21) Dan volgt er een beschouwing over leven en dood (vers 21-26). Paulus lijkt hier in een tweegesprek te zijn met zichzelf. Hij overweegt het een en ander en straalt daarbij een overtuigde houding uit. Hij is overtuigd van zichzelf, van zijn doel en zijn alternatieven. Het Beginsel en Einddoel van zijn leven is Christus. Zo wordt zijn leven gekenmerkt. Christus is zelfs het Geheim van zijn hele leven (3:7). En wanneer hij sterft door de doodstraf, is dat winst. Want dan zal hij na zijn dood in een staat van heerlijkheid zijn, namelijk: met Christus.

~ **Gespreksvraag 6:** *Hoe gaat Paulus met zijn gevangenschap om? (vgl. vers 12,13) Hoe gaan de gelovigen te Rome ermee om? (vgl. vers 14)*

~ **Gespreksvraag 7:** *Wat staat voor Paulus bovenaan, als het gaat om juiste of onjuiste motieven? (vgl. vers 18) Doen motieven er voor Paulus dan helemaal niet toe? Vertel...*

~ **Gespreksvraag 8:** *Is er bij jou een motivatie om anderen over Jezus Christus en het evangelie te vertellen? Zo ja, wat is jouw motivatie?*

